

dozva lófráljunk a vágyaink körül, vagy vágjunk bele? Lehet, hogy vissza kell fordulnunk? Akkor próbálkozunk újra?

Felesége, Sabine sok éve az Ön kötelpartnerre. Nem nehéz-e az Ön számára, hogy mindig függ valakitől?

Nézzon ki az ablak előtti rétre! A fűszálak minden nap várják az esőt. Az esőcsepp tudja, hogy le kell mennie e a fűszálakhoz. Minden sejt függ a többiektől, ebben a világegyetemben minden nagy összhangban van. Az a függetlenség, amelyre mi annyira törekszünk a nyugati féltekén, eltávolít minket ettől az egyetemes összefüggéstől. A függetlenség tévedés. A kérdés inkább az: Kitől függetlenítem magam? Az a legszebb, ha az embernek szabadságában áll kiválasztania, ki az. Akkor „ápolat függőségről” beszélünk – és ez csodálatos dolog.

Kívánja-e mégis olykor, hogy tudjon látni?

Attól tartok, hogy megrettennék, és elveszíteném az önazonosságomat, ha ez lehetséges lenne. Mivel most már csaknem ötven éve így élek. Az agyam olyan jeleket kapna, amelyek teljesen túlterhelnék. Ezenkívül valószínűleg mindentől undorodnék, mert én nagyon tisztának képzelem el a világot, de a valóságban nem ez a helyzet. Ennek ellenére izgalmas lenne, ha lenne egy ablakom, amely a hegyekre néz.

Judith Rubatscher

Forrás: Publik-Forum, 2018/18

Andy Holzer 1966-ban született Ausztriában, Kelet-Tirolban. Retinahibája miatt születésétől fogva vak. Fiatalként gyógymasszőri képesítést szerzett, és fölfelezte a hegymászást. A hazájabeli hegyek megmászását neves csúcsok követték, köztük a Föld hét legmagasabb csúcsa. Vakként ő volt az első, aki az északi oldalról mászta meg a Mount Everestet.

Jézus és az emberi szenvedés

Kétségtelen, hogy Jézusnak szenvednie kellett üzenetéért és tetteiért. Ez a szenvedésközelség azonban nem csupán Jézus életének utolsó hetében, Jeruzsálemben kezdődik. Számos történet igazolja, hogy őt semmi sem érintette meg annyira, mint az emberek szenvedése a különféle lelki és testi bajoktól. Ez mindenekelőtt azokra a szenvedésekre érvényes, amelyek okán az érintetteket ténylegesen kiközösítették a többiekkel alkotott közösségből, mivel a vallási előírások alapján – időlegesen vagy tartósan – kerülni kellett őket.

A vallási károsultak ne higgyenek szeretetlenséget Istenről

Jézus „üdvözítői hívásában” („Jöjjetek hozzám mindnyájan, akik kimerültetek, és meg vagytok terhelve: én majd nyugalmat adok nektek! Vegyétek magatokra az én igámat, és tölem tanuljatok, mert szelíd vagyok és alázatos szívű, és majd nyugalmat találtok lelketeknek: az én igám ugyanis kényelmes, és az én terhem könnyű!” – Mt 11,28-30) van valami programmatikus. Egy s más a mellett szól, hogy magját tekintve Jézusra megy vissza ez a felhívás, mindenesetre a lényegét illetően sok más Jézus-hagyomány támogatja, mert általa Jézus olyanként jelenik, aki a zsidóságban van lehorgonyozva, és mindenképp az élet útjaként fogja föl a Tórárt. Másfelől azonban elkülönül a zsidó tekintélyektől, amikor *őhozzá* menetelre hív meg mindenkit, aki hiábavalóan vesződik a vallási pa-

rancsokkal és tilalmakkal, s ez megterheli, sőt szenved tőle. Az írástudóknak szemükre hányja, hogy nem tartják meg, amit tanítanak (Mt 23,4); hiányzik belőlük az alázat, uralomvágyók (Mt 23,5-7). Mindenkinek szóló meghívása, hogy menjenek őhozzá, azt jelenti, higgyenek benne és az ő különleges tekintélyében, és tanuljanak az ő útjából. Ő ugyanis megteszi Isten akaratát, mivel „szelíd és alázatos szívű”, ami nyilvánvaló az emberek iránti feltétlen szeretetéből. Vallási ellenfelei azonban nem egy szeretetteljes Istenről tanúskodnak, hanem egy kérlelhetetlen Istent adminisztrálnak. Jézus segíteni akar a szenvedőknek, meg akarja könnyíteni az életüket, és azt akarja közvetíteni nekik, hogy Isten útmutatásai nem azért vannak, hogy pokollá tegyék számukra az életet; Isten rendeletei az emberekért készültek, adományai az életet szolgáló adományok. Az a vallás, amelyik úgy tesz, mintha az isteni rendelkezések arra lennének, hogy engedelmességet kényszerítsenek ki, és öncélúan teljesítsék őket, szeretetlen vallás (vö. „A szombat lett az emberért, nem pedig az ember a szombatért” – Mk 2,27).

Istenről azonban nem kell semmi szeretetlent hinni. Jézus olyan Istent hirdet, aki tudja, hogy az élet nehéz, főképpen azok számára, akiket valamilyen okból megrövidítettek. Istent úgy szólítsuk meg, „ahogyan a kedves gyerekek szólítják meg kedves apjukat” (Luther): ez az az igazság, amelyért Jézus síkraszállt, és amelyért meg kellett halnia, mivel nem hagyta, hogy eltérítsék

ettől. Paul Tillich-hel szólva Jézus észrevette: az egyes ember „tartósan azzal az elvárással szembeesül, hogy elhiggyen olyan dolgokat, amelyeket nem képes elhinni”, és szenved ettől. Mindazok számára, akik olyan Istenre vágyakoztak, aki végre észreveszi, mennyire szenvednek a szervezett vallástól, Jézus egy érzékeny, figyelmes, szeretetteljes Istent tett nyilvánvalóvá azáltal, hogy szelíden közeledett hozzájuk, és olyanként, aki szolgálni akar nekik. „Az emberfia nem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem hogy ő szolgáljon” (Mk 10,45; a mondat folytatása – „és váltságul adja életét sokakért” – későbbi betoldás).

Jézus elmélyítette a terapeutikus Isten kontúrjait

Jézus ezáltal meghosszabbított és jelentősen elmélyített egy olyan nyomvonalat, amelyet már megtalálunk annak az Aszklépiosznak a kultuszában, akinek Jézus korában megvoltak a kultusz- és gyógyhelyei a Földközi-tenger környékén. A Kr. e. 5. században ezt a kultuszt terjesztette Szophoklész Athénben. Aszklépiosz számára is az volt fontos, hogy észrevegye és gyógyítsa az emberek szenvedéseit: ő volt az első isten a görög-hellenista területen, akinek a hatásköre kizárólag emberek gyógykezelése volt. Önmagában egyesítette Apolló és más görög istenek és istennők vonásait. Szophoklész drámairóként lépett közbe ott, ahol kemény szívű és hatalmi irányultságú játékszabályok határozták meg az életet. Tragédiái akkoriban hallatlan válaszokkal

reagálnak az olyan életellenes hatalmakra, amelyek igazi uraknak és Istentől küldött sorsnak adják ki magukat. Az Antigone egyik mondata – „Gyülni nem születtem én, szeretni csak” – jól beleillett volna Jézus beszédeibe is. Mindketten búcsút mondanak annak a politikai és vallási uralmi gyakorlatnak, amely nem veszi észre, hogy szeretlenségével milyen terheket ró az emberekre.

Érdekes és ugyanakkor szomorú, hogy a vallástörténetnek ezt a nyomvonalát még mindig kevésbé kutatták. Tudjuk, hogy a kereszténység mint ellensége ellen harcolt az Aszklépiosz-kultusz ellen, és ahol csak lehetett, kiirtotta. Az egyház ebben az esetben sem törődött Jézusnak a tanítványaihoz intézett figyelmeztetésével: azokat a versenytársakat, akik ördögűzéssel jót tesznek az emberekkel, és közben Jézusra hivatkoznak, egyedül tettük szerint ítélik meg, és ne aszerint, hogy a tanítványi körhöz tartoznak-e („Ne álljátok útját..., mert aki nincs ellenünk, értünk van” – Mk 9,38-40). A lehetséges közös potenciál, hogy a béke, a szolgálat és a

gyógyítás útjára vezessék a vallásokat, nem lett kihasználva. Annál inkább itt az ideje, hogy ma, kétezer év után, végre ráeszméljünk erre, és saját vallásunkban levonjuk a megfelelő következtetést, és elutasítsuk az erőszakot. Az egyházak és a vallások bárcsak tudnának végre úgy gondolkodni és beszélni, mint Jézus!

Jézus azonosult a szenvedőkkel

Jézusnak a szenvedőkhöz való közelsége az úgynevezett végítélet példázatában éri el végső fokozását, mert ebben az elbeszélő, Jézus a világ bírójával azonosul, és kijelenti a csodálkozó embereknek, mi a döntő arra nézve, hogy valakit Atyja országának örökösévé tesz-e: „Mert éheztem, és ennem adtatok, szomjaztam, és innom adtatok, jövevény voltam, és befogadtatok, mezítelen voltam, és felruháztatok, beteg voltam, és meglátogattatok, börtönben voltam, és eljöttetek hozzám” (Mt 25,31-45; a 46. v. későbbi betoldás). Teljesen meglepődve és hitetlenül kérdezik a megtiszteltek, mikor és hol történt meg ez, mivel nem képesek visszaemlékezni arra, hogy ilyen helyzetben találkoztak vele.

Erre azt feleli: „Valahányszor megtettétek ezeket akár csak eggyel is az én legkisebb testvéreim közül, velem tettétek meg.” Mivel Isten szereti az embereket, ő maga szorul rá a szeretetre, amikor egy ember szenved. És a példázat olyan helyzeteket nevez meg, amelyek nehezé teszik az életet, és romlásba dönthetnek embereket.

Abból, hogy Jézus észreveszi az emberek szenvedéseit, és a szolgáló szeretet példáját adja övének (Jn 13. f.), „krisztológiai etika” következik: Csak a szeretet tesz valakit „tökéletessé” (Mt 7,43-48), és aki szeretetből cselekszik, az „tökéletes, mint a ti mennyei Atyátok” (Mt 7,48). Ez olyan hallatlan és hihetetlen mondat, hogy lehetetlen volt kitalálni, és bizvást Jézusra lehet visszavezetni, mert hasonló mondások mellett ez is olyan, amely feje tetejére állítja a közkeletű teológiát.

Klaus-Peter Jörns

Forrás: K-P. J., Lebensgaben Gottes feiern, Gütersloher Verlagshaus 2007, 62-66.

(Kivonatos ismertetés)

Példabeszéd a tékozló fiúról

(Lukács 15,11-32)

A tékozló fiúról szóló példabeszédéről már sok mindent elmondtak. Valójában ebből a példabeszédből mindenki megtudhatja, hogy ki ő, és ki az Isten.

Amikor a szülő a tükör elé viszi gyermekét, örül, ha a kicsi felismeri önmagát, és ki is mondja: „Baba”. Ezután következik, hogy hamarosan felfedezi azt, aki az ölében tartja, és elhangzik: „Baba – Papa”.

Tükör számunkra ez a példabeszéd – addig nézzük, amíg felismerjük: én vagyok az elveszett fiú. Valójában mind a két fiú elveszett. Egyik az apjától távol, a másik a közelében! Ha tovább nézünk a tükörbe, felismerjük azt, aki az „ölében tart”. Aki eddig tán csak „Jaj, Istenem!” volt, most már Atyácskám! A tükröt tartó „testvér” pedig Jézus Krisztus!...

Helyemen vagyok? Honnan tudhatnám? Aki nincs a helyén, az nyugtalan, kapkodó, zavart, ideges. Ha körbenézünk, tapasztalhatjuk, hogy az emberek tömege nem találja helyét! Sok ember van, aki nehezen viseli az apátlanságát. „Szeret-

ném, ha szeretnének!” Az agyagiak, a rendezett körülmények, a vallási kultusz... nem oltja ki ezt az igényünket. Öröm az Atyával lenni? Helyre akkor kerülünk, ha érezzük Isten átölelő szeretetét.

A kisebbik fiú – a felfeslett zsák!

Meglepődünk, ha valaki megszólal, hogy „Mondjatok már valami jót”, amikor az ott nem lévő szapuljuk... A kisebbik fiúról már minden rosszat elmondtunk, amit csak egy rossz fiúról el lehet mondani. Legyen itt egy mentsége: nem volt ritkaság, hogy egy zsidó más országba készült, kikérve részét, hogy ott próbáljon szerencsét. Manapság mit hallunk? „Apám, ne vedd rossz néven, Nyugatra indulok!” Hiába hangzik el: „Nem jó neked itt?” A válasz: „Csak szeretnék világot látni, kipróbálni magam, a nyelvet tökéletesíteni, megélehetést, agyagiakat találni...”

Senki nem indul úgy, hogy tékozló fiú akar lenni. Szerencsét próbálni indul. A bibliai fiú sem tékozolni megy. Világot látni sze-

retne. „Életre való vagyok, meg akarom ismerni a világot és önmagam.” Kit lehetne az otthon boldogtalanságára kényszeríteni? Indul lelkesedéssel. Körülbelül így disszidál Istentől is a legtöbb ember! Először csak a hittanról marad el, majd a templomból, aztán az imát hagyja el... – nem akar hűtlenné válni, csak idővel azzá lesz.

A tékozló fiú apja megtehetné volna, hogy nem engedi el a fiát. Nem tette meg, mert apa, és nem zsarnok. De attól a pillanattól, hogy a fia elment, visszavárta!

Nem gyengeség Isten részéről, hanem kockázatvállalás, hogy szabadságot adott. Így elcsászkalhattunk. Ő hazavár. Egyszerre csak elszakadtunk. Nem akartunk végleg! Csak jött: az élet, a feladatok és a többi... – aztán nem találtunk vissza, majd már nem is kerestük az irányt! Isten azóta vár!

Mi történt a fiúval?

„Nem sok idő múlva összeszedte mindenét.” Nem azonnal indult, még valameddig otthon időzött.